

anyai büszkeséggel beszél egyetlen fiáról, Wladimirről; Anna, a szép felolvasóné sohajt. Az egész ugy kezdődik, mint egy orosz „lovodoi árva”. A darab felbonthatlanul össze van fűzve, hogy alig marad fenn más kibontakozás, mint — a halál. Osip gondolt már erre, de ekkor árnyéka mindig ott kísértene Wladimir és Anna között, mint Banquo szelleme Macbeth asztalánál s lelkiismeretfurdalással zavarná meg boldogságukat.

A „Daniseffek” nagy és szép közönség előtt adatott mindeddig. Érdekes fejlődése s izgató jelenetei folytonos érdeklődésben tartják a közönséget. — A szereplők közül, előhelyen N. A. Dayt (Daniseff Wladimir) kell kiemelniük, kinek művészi játékát nem egy alkalommal volt szerencsénk látni. Nagy Imre igen szépen személyesíté Osipot, Halmi pedig a francia attaché mutatta be szokásos könnyűséggel. A női szereplők közül Márkus Emilia (Anna), Helvey Laura, Paulayné (az öreg Daniseff grófné) váltak ki sikerült alakításukkal. Bezárom első levelemet, addig is, míg viszont látjuk egymást! Vig farsangot, sok boldog éjt kíván a lapok t. olvasóinak!

A viszontlátásig!

II. Dózsa Géza.

Törvényhatósági szabályrendelet

az 1877. évi XX. törvénycikk IX-ik fejezet §§-ai alapján létesítendő összesített gyámpénztár kezeléséről. (Folytatás)

24. §. A gyámolt vagy gondnokolt avagy örökös végképen kielégítettén, a beíró könyvecske e vendő s a naplóhoz csatolandó azon kiadási tétel mellett, mely által a gyámolt v. gondnokolt végkép kielégítettet.

III. fejezet

Az összesített gyámpénztár készpénzei elhelyezéséről.

25. §. Az összesített gyámpénztár készpénzei a kamat könnyebb számíthatása végett tizzel elosztható részletekbeni törlesztés kötelezettsége mellett kölcsönözhetőnek ki és pedig az alábbi összegekben:

Table with 3 columns: Amount (frt), Term (év alatt törlesztve), and Interest (évi). Rows range from 3000 frt 30 év alatt to 50 frt 5 év alatt.

töketörlesztési részletfizetése kötelezettsége mellett oly módon mindazáltal, hogy

- 1) azon évben, melyben a kölcsön felvételét, tökéltörlesztés nem történik;
2) a tökéltörlesztés a kölcsön felvételét követő évben kezdődik, és
3) a töketörlesztési összeg mindenkor a naptári év október hava első napján történik közvetlen a gyámpénztárnál.

26. §. Az összesített gyámpénztárból kölcsön vett és még nem törlesztett tőkék után évi 7 száz tóli kamat fizetendő felül előleges részletekben az (1877. évi XX. törvénycikk 200. §.) év január és július hava első napján.

A törlesztésbe pontosan befizetett tökértészet összeg után az azt követő januárhó 1-jétől további kamat nem követeltetik.

27. §. Kölcsön a gyámpénztárból földbirtokra és jövedelmező házakra a becsérték egyharmad részéig adható.

Becsértéknek tekintetik földbirtoknál (kertek, szántóföldek, rétek, kaszálók és erdők) az egyenes állami adónak százszorosa, az általános jövedelmi és pótdátot bele nem számítva.

Házak az árvaszékek által saját kebeléből kirendelt küldött által szakértők közbejöttével lesznek megbecsültetendők és ezenkívül azoknak a kölcsön feltétele alatt biztosítva kell lenni a kölcsön vett összeg háromszoros összegéig.

A jelzálogul szolgáló birtokon metalan létező terhek a becsértékből háromszoros összegben le számítandók. (1877. XX. t. c. 280. §.)

28. §. Az összesített gyámpénztár készpénzei árvaszéki engedély mellett adhatók ki kölcsön. — Oly célból, hogy a szabad rendelkezés alatti készpénzket megelőző kamatra adhatók legyenek, a gyámpénztár köteles minden hó végével a következő hó 5-ig a szabad rendelkezés alá eső készpénzeit a naplóból kitudni s egyszersmind kimozdítani, hogy mely összegeknek kell a legközelebbi hónapban előreláthatólag befolyani és hogy mely kiadások lesznek azokból kifizetendők? Ezen kimutatás a 9. számú minta szerint szerkesztve az árvaszékekhez beérjesztendő.

29. §. Az összesített gyámpénztári kölcsönök nyereséje végteti folyamodványok az árvaszékekhez intézendők; ily folyamodványok mellékletei:

- 1) A telekkönyv hiteles másolata.
2) A 27. §. értelmében a becsértékre vonatkozó okiratok.
3) Házaknál az „első magyar általános bizto-

sító társaság” által kiadott tüzkárbiztosítási okmány és a kifizetett díjközlévény.

4) Nagyobb összegeknek, például 2000 frton felüli kölcsönök haszonbéri viszonyokat föltüntetve egy eredeti, vagy hiteles másolatú szerződés.

Ha a kölcsön vendő összeg legfeljebb 500 frton teszen, a földbirtok egyenes állami adója a községi vagy körjegyző, bíró, adógyűjtő és nyilvántartó és két előjárásági tag által kiadott s a járási szolgabíró által látomásig birtokvir (katasztrális fölvétel) kivonattal lesz beigazolható.

Ha a kölcsön vendő összeg 500 frton felül terjed, akkor az előemeltt előjárásági tagok által kiadott birtokvir kivonaton az állami adó összegét a királyi adófelügyelősség vagy kir. adóhivatal igazolhatja.

30. §. A gyámpénztári kölcsönökről kötelezően szövegében kiintetendő, hogy a kamat vagy tökéltörlesztési részlet fizetésének vagy a halál záloglog házakra keblezetett be, a tüzkár elleni biztosítás igazolásának elmulasztása miatt az egész fölmondottnak tekintendő és hogy adós alá veti magát a kölcsönből felmerülhető perek esetében azon sommás bíróság ítéletének, melyet a hitelező gyámpénztár választand. — Adós aláveti magát a gyámpénztári kölcsönnyelre vonatkozólag a törvényhatóság közgyűlése által hozandó minden határozatnak és azokat kötelező erejűnek ismeri el.

A kötelezően a árisakor az adós neve határozottan megjelölendő, mint pl. N. N. adós, (kinek neje N. N.) és ezen kívül az adós személyazonosságát minden kétség-t kizárólag tanúsítandó pl. két előjárásági tag aláírása által, kik egyszersmind a kötelezően kiállításánál tanuk is lehetnek, ha egyébként törvényes kifogás alá nem esnek.

Ha adós nem tud írást, a kézjeggy elnyomása előtt a kötelezően vagy adóslevél fölvétele, adósnak megmagyarázandó és annak megtörténte az adóslevélre feljegyzendő az azon eseméln jelen levő tanuk egyike által, ki egyszersmind azt is tanúsítja, hogy írást nem tudó adós a kézjeggy elnyomását sajátkezűvel tette, illetőleg a kéresztet sajátkezűleg nyomta el.

Ezek szem előtt tartása mellett a 7-ik számú minta szerint kiállított és a záloglog telekkönyvi bekeblezési záradékával ellátott kötelezően bemutatása után az árvaszékek a gyámpénztárhoz kiadandó végzésében a kért kölcsönt kiutalja, a kéres mellékleteit a gyámpénztárhoz megküldi és egyszersmind kérelmet határozatáról a kölcsön fölvétele végett értesíti.

Ha a kölcsön kiutalása megtagadtatik: erről folyamodó végzésileg értesítendő.

Záloglogi rangsorozat följegyzéséről végzésre — ha egyéb okmányok mellékeltetnek is, — az árvaszékek kölcsönt nem utalványozhat.

Összesített gyámpénztári kölcsönök iránti határozatok csak a kölcsön megszavazása esetében, a törvény vagy szabályrendeletben előm föltételek meg nem tartása tekintetéből fölbevezhető.

Ily esetekben köteles az ügyész felebbezással élni. (1877. XX. t. c. 206. §.)

31. §. Az árvaszék által engedélyezett kölcsönökről árvaszéki elnök a 8.) számú minta szerinti jegyzékét vezet, melybe a kifizetés megtörténte a gyámpénztárnok által bejegyzendő.

32. §. Kölcsönök leszámolásánál a felévi kamat levonandó, még pedig azon hó első napjától számítva, melyben a kölcsön összeg adósnak kiadott.

Ha a kölcsön felvétele nem január vagy július havában, hanem valamely közbeeső hónapban történik, a kamatlevonás a kölcsönfelvételi hónap elsője és a legközelebbi július vagy január hó elsője közti hónapokra történik.

A naplóba és könyvekbe mindenkor a kölcsön teljes összege, valamint a kamatrészlet külön iktatandó be.

A kölcsönök kifizetése előtt a gyámpénztár köteles a megkivántató s az árvaszék által a kölcsön kimutató végzésben megjelölendő, illetőleg megnevezendő okiratok létezéséről meggyőződni; ha a kifizetés ellen valamely aggály merülne föl: erről a mennyire lehet, rövid uton az árvaszékekhez jelentésbe főendő s a kifizetés csak az aggályok teljes megszűnte után teljesítendő.

A kölcsön készpénzben fölvéendő adós bélyegmentes jegyzéket (kifizetési utalvány) ir alá az általa megkapott kölcsön összegéről, a fölvétel napjáról és a levont kamat összegéről; ezen jegyzék a gyámpénztár igazolására szolgál.

33. §. A kiszolgáltatott kölcsönökről gyámpénztár illető kötelezően és okiratok a többi értékpapirokrol elkülönítve saját borítékban tartandók a gyámpénztár helyiségében.

34. §. Az összesített gyámpénztárból kiszolgáltatott kölcsönökről saját követelési könyv készítenő a 9.) számú minta szerint, melyben mindenki adós és mindenki adóssági tétel számára — külön számla nyitandó.

35. §. Ezen követelési könyvönöz betűsorozatos névmutató készítenő a 10.) számú minta szerint, melybe az egyes adósok a követelési könyv lapjaira hivatkozva, a tökéltörlesztések és az adósok lakhelye is beiktatandók.

36. §. A követelési könyv minden számlájának elején az illető kötelezően lényeges ismertető jeleivel följegyzendő; magára az eredeti kötelezően felül, — valamint az illető borítékra is a számla lapszáma felirandó; például: K. 8. I. (Követelési könyv I. kötet 8. lapja)

37. §. Az árvaszékek köteles a gyámpénztár illető kamatoknak, nemkülönben a fölmondott tökékeknek vagy lejárt és ki nem fizetett töketörlesztési részleteknek pontos befizetése fölött örködni.

(Folytatása következik)

VIDÉKI ÉLET.

Hétfalu, 1879. január 24.

Vastag hólepel borítja egész Hétfalu táját. Mely csend uralkodik mindenfelé. Azt gondolnánk, Pürkerectől Bácsfaluig egy nagy temető terül el, hol az édes remény csillaga örökre lehunyt. Miről is lehetne itt jelenleg írni, a mi öröme gyulasztatná a bus honfiszivet? Oly jól illik e képhez a köny, halál és temetés! Menjünk temetni. Boldogok, kik sírnak, mert a fájó szív talán nem reped meg, ha a keseregő lélek kisírhatta magát.

Egy közlebbi hétfalusi cikkben olvassam: „bár csak többen volnánk!” Oh, be szép ohajtás ez, hol kenyér van és nem létezik zsisbasztó job-bágyság!

Mintha az uristen balkeze sulyosodott volna ez elhagyott népre, hisz a létét folytatott küzdelemnek maig sincs semmi eredménye. Se birtokkérdés, se az egyházi vajadás nem nyert öröndetes megoldást. Pedig harminc éve, hogy a job-bágyság az egész hazában eltöröltetett kivéve Hétfalut, melynek nincs ereje küzdeni istenadta jogaiért, őseitől öröklött vagyonáért, tiszta nemzeti léteért. Mind való és lesújtó gyászkepek ezek. Az 1848. előtti korszak a jelenlegivel összehasonlítva, arany korszaknak nevezhető. Oh szép szabadság, hol késsel az éji homályban, hová tűntél te jogosult édes remény s miért kelle annyi biztató honfiai ígéretnek valósalatlan maradnia?

Említem-e az új terheket, melyeket csak szabad, közjövédelmekkel bíró községek hozhatnak el zugoldódás és könyhullatás nélkül. A keserű pohár még nem telt csordultig. Midőn folyó hó 7-ikén reggel legelőszőr hallám a kavicsozó gözönek Tómos völgye torkából Bácsfaluba besikoltó fűtyét: Csukástól Nagyok havasig e sirmalms viszhangot zugták vissza a bércék sziklái: „Hétfalusi szekeresség, rendeld el a te házatad, mert meghalsz!”

No még a hosszafalusi járásbíróság és szolgabíróságának kellene Brassóba költöznie s annyi derék intelligens hazafinak eltávolozni 20-25 ezernyi nép kebeléből: akkor oh szegény csángó nemzetdek, megtanulhatod a tizedestörteket három sült pityókadarabonul s a decilitert egy csuporka káposztalé mellett.

Csak gondolatnak is irtóztató! Menjünk temetni, hisz a tanító is megérdemli, hogy kikisérjük a temetőbe. Hisz ez a gyászkepp oly jól illik a lerajzolt nagy árnyképhez — 1878 november 8-án szokatlan mozgás vala látható Tatrang utcáin. Nem adnám sokért, hogy aznap Zajzonba rándultam, megtekintendő zajzoni Zab István honfítarsam születési hajlékán azon helyet, hová az utókor kőemléket fog illeszteni. Itt hallám, hogy delűttá temetni fogják Tatrangon Bakó András öreg tanító urat. Egy-két könyv toltul szemembe s gondolám: ha a világsó fegyverletét után én nyertem volna el a tatrangai tanítói állomást, most az én temetésemet hirdetnék azok a síró harangok. „Mind jó, a mit isten téstzen”, jó, hogy akkor hátterbe szorultam. Most másodszor mentem oda, tanu-ja lenni egy hétfalusi tanító temetésnek. Ott pihen az öreg harminc évi tanítás, nevelés után a néma koporsóban, melyet koldusbokra jutott özvegy és gyermekek öntöznek könyveikkel. Tatrang szegény községe csak könyvekben gazdag s együtt sír a keseregőkkel. Rég nem láttam ily népes temetést. Ez is egyik szép jutalma a tanítói pályá küzdelemeinek. Egész Hétfalu, Nyén, Bodola több mint harminc tanítója voná magára a tatrangai nép figyelmét. „Hát ez ki? hát az? hát az?” „Jaj be szépen énekelnek!” „Ne milyen szomoruk mind, még sírnak is, azért olyan keserves a nótájuk.” „Rég nem láttam öt hétfalusi papot együtt.” „Diz ez szép temetés” — monákák a tatrangiak.

A helybeli pap az udvaron, a bácsfalusi templomban, a tatrangai öregbebb tanító és a hosszafalusi a sírnál sírták el fájdalmaikat. Erző sívek érző szívekhez szóltak. Szegény emberek mindig bővében vannak a könyveknek, gazdagoktól megtagadta ezt az isten. Lás e forró könyvekben örökemléket nyert nemzetünk elfáradt napszámosa. Ennyi buskomor képet nem lát egyharmar Tatrang népe. Láttad-e valaha sötét felhőkkel beborulva a hétfalusi peres bércet? ime ilyen sötét, mosolytalan képe vala még annak az ifjuska tanítónak is, ki máskor egész iskoláját ugy megnevetette, hogy még a füstfogó nedves fa is fellobban a kemenében.

Vajha mindig oly együttérzők volnának népünk tanítóvezérei, mint a magas hegyen állott sir körül, hol a mulandóság gondolata megdőbbsenti az élni ohajtó szívet. Mily felséges látvány! egész sereg tanuló rakja virágkoszoruit a kedves tanító sírhantjára, kinek lába nem lép többé az iskolába, nyelve nem mond többé jöreggelt s nem zengi velők együtt soha többé:

„Hazádnak rendületlenül Légy hive oh magyar! Bölcsőd az s majdan sírod is, Mely ápol s eltakar.”

Lejőve a temetőből, még egyszer visszatekin-